

**“Amb la seva mort,
Xirinacs ha dignificat
Catalunya”**

Mossèn Josep Dalmau (Sant Llorenç Savall, Vallès Occidental, 1926) va conèixer Lluís Maria Xirinacs durant els anys de lluita contra el franquisme. Van impulsar plegats tot un seguit de campanyes per la no-violència que van sacsejar moltes consciències. Dalmau veu la mort de Xirinacs com un cop de puny per a despertar la gent.

Des d'un punt de vista filosòfic, quins eren, a parer vostre, els pilars del pensament de Lluís Maria Xirinacs?

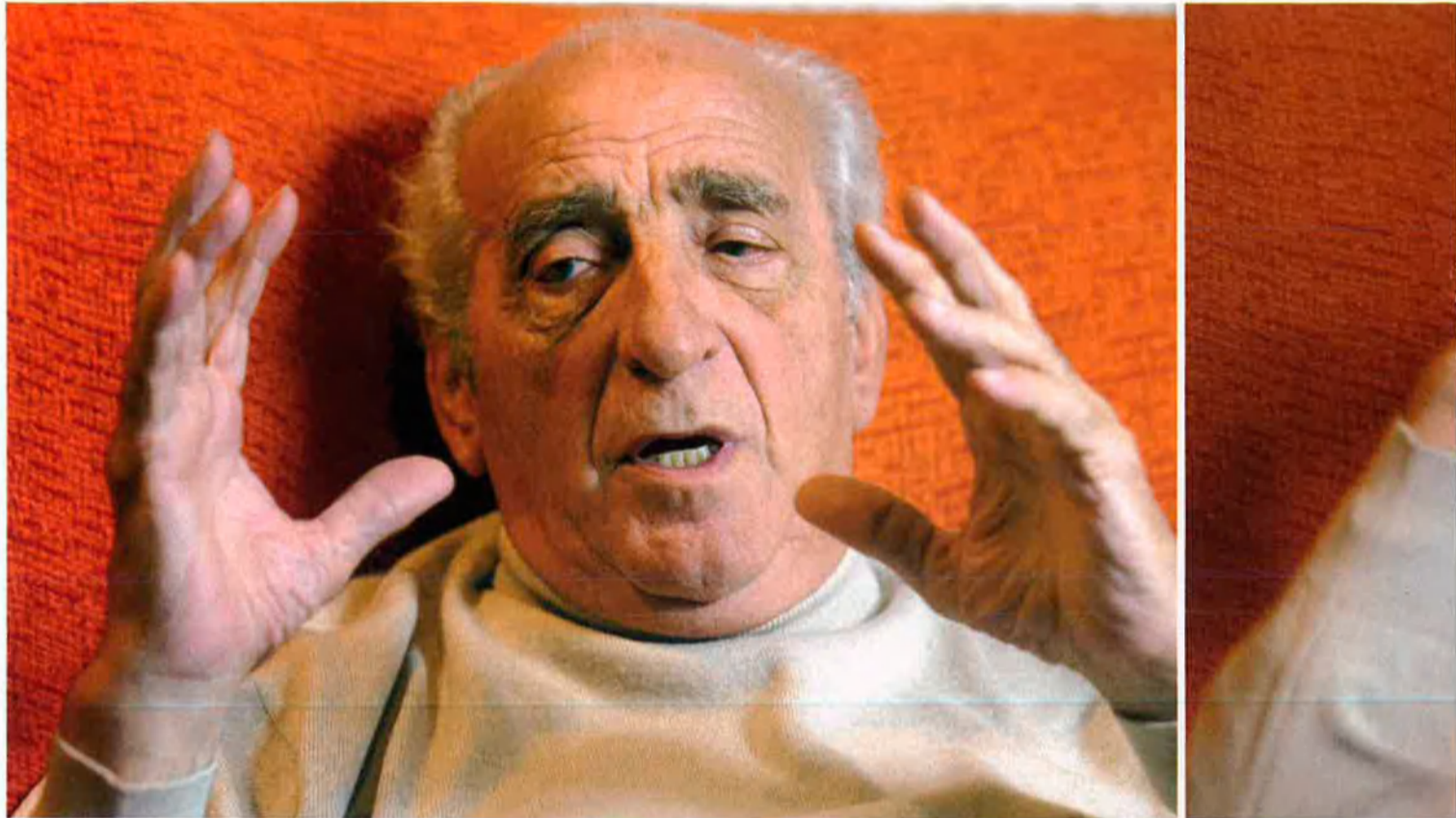
—Vaig conèixer Xirinacs els seus primers anys de sacerdoci. Era un home purità en les decisions, tot i que aquells anys encara no sabia ben bé cap on anava. Feia molts esforços per ser un individu lliure. Durant aquells primers anys ens trobàvem a casa meva un cop la setmana i parlàvem de tot allò que passava al país. Allà va néixer la campanya per la no-violència. Vam començar a sentir parlar d'ETA i vam anar al País Basc a veure uns capellans que hi tenien relació. Vam pensar que havíem de fer alguna cosa per evitar que la violència arribés a Catalunya i d'aquí va néixer un moviment inspirat en Gandhi.

—Vós va coincidir amb ell durant els anys en què nna part del clergat va prendre posició contra el franquisme. Per què creieu que ell, en concret, va adoptar aquesta posició?

—Era clar que allò no podia ser. Tot i la injustícia que hi havia, els bisbes s'abaixaven els pantalons davant el règim. Hi va haver tot un seguit de fets, com l'afer Galinsoga, la prohibició del “Cant de la Senyera” al Palau de la Música o l'empresonament de Jordi Pujol, que van fer que una part del clergat hi prengué posició en contra. El poder eclesiàstic ens tenia per persones no grates. Xirinacs va fer el primer acte de rebel·lia quan va deixar els escolapis, una orde estricta, i es va fer capellà de base.

—Per què es va allunyar cada vegada més de l'Església, fins a deixar els hàbits als anys 90?

—Això ens ha passat a molts; a molts que no creïem en el Vaticà, sinó que el vèiem com una mentida sencera. Xirinacs es va desencisar amb el Vaticà perquè des d'allà ens deien que els sacerdots no ens podíem ficar en política, cosa que al Vaticà fan tothora. Havíem d'acceptar un concordat entre el Vaticà i l'estat espanyol, un acord que ens

imposava els bisbes i tot un seguit de coses que eren contradictòries. Les declaracions de l'abat Escarré al diari *Le Monde* ens van ajudar a prendre posició. Molta gent va deixar d'anar a missa i vam començar a dir-ne en cases particulars. En aquells anys, Xirínacs era el més decidit de tots.

—Quina creieu que va ser la principal aportació política de Xirínacs durant els anys de la transició?

—Xirínacs va ser un personatge important perquè va tocar el cor de molta gent. Quan protestava davant la presó Model el vaig anar a veure juntament amb mossèn Jaume Rodri per demanar-li que es presentés per senador. Ell va dir que no, que la política embrutava les mans. Finalment, però, va acceptar. No teníem diners, però vam anar a veure Francesc Cabana, que aleshores estava a Banca Catalana, i ens va deixar quatre milions de pessetes. Xirínacs no volia aquests diners i es va fer enrere, però el darrer dia abans de tancar-se el termini per presentar-se ho va acceptar.

—Les seves accions de protesta, davant la Model o bo i dret a l'escó del Senat, van ser determinants per a aconseguir la llei d'amnistia?

—Determinants potser no, però sí molt importants, perquè van fer que la gent es mobilitzés. Va ser escollit senador amb un nombre de vots que ningú no esperava, tot i que després la seva actuació com a senador no va ser bona. Penso que es va sentir molt important i va pecar d'orgull. Creia que tenia tota la raó. Amb els vuit milions de pessetes que va obtenir pel percentatge de vots a les eleccions va muntar el BEAN, cosa que va ser un error, perquè això el va enfrontar amb tots els partits. En aquell moment es va enfadar molt amb nosaltres perquè no el vam seguir. Era molt temperamental. A partir d'aleshores ens vam separar una mica.

“Aliò que va dir al Fossar de les Moreres estava molt bé. L'evangeli diu que s'ha d'estimar els amics i els enemics”

—Aleshores, Xirínacs es va tornar més individualista. Per què?

—Nosaltres li dèiem que com a senador havia de representar tot Catalunya; que havia d'estirar les orelles als polítics catalans per a aconseguir coses com, per exemple, un bon Estatut o el concert econòmic. Però no ho va saber fer i es va convertir en una mena de representant de les veus més marginals. Va voler anar massa a la seva.

—La seva manera d'entendre el pacifisme i el seu compromís el feia mereixedor del premi Nobel de la Pau?

—Penso que sí. Vam fer una campanya molt gran per recollir les signatures de cinquanta professors universitaris i, fins i tot, vam anar a Noruega amb en Josep Pallach. Xirínacs era un home dur, però no violent, com Gandhi. En aquells anys no hi havia ningú que s'hagués atrevit a fer una vaga de fam, com una que va fer durant 43 dies. Els metges no sabien què fer i es pensaven que es moriria. Vam anar a París, al diari *Le Monde*, i els vam dir que a Catalunya hi havia un sacerdot que havia fet tres dies més de dejuni que Jesucrist. Ho van posar a la primera

plana. Allò va fer que el traguessin de la presó, per por que li donessin el premi Nobel.

—Però no és una mica contradictori amb el seu pacifisme que es declarés amic d'ETA en un discurs al Fossar de les Moreres el 2002?

—Allò que va dir estava molt bé. L'evangeli diu que s'ha d'estimar els amics i els enemics. Des d'un punt de vista del cristianisme, del puritanisme, és bo estimar els amics i els enemics, recordar-los i parlar-ne. Tots els qui

érem al Fossar de les Moreres aquell dia podíem dir allò mateix. De fet, dies després vaig proposar de fer una manifestació per declarar-nos tots amics d'ETA. Ser amic d'ETA i no violent no és contradictori des d'un punt de vista cristià. El van acusar de fomentar el terrorisme, cosa que no és certa.

—La classe política el va menystenir al llarg dels anys?

—Sí, molt, perquè ell va veure de prop totes les mancances i renunciacions que significava la Constitució. Ell n'estava

tip, d'això, com va deixar escrit al llibre *La traïció dels líders*; un llibre que no va agradar gaire. Les seves idees eren molestes entre els polítics.

—De fet, Xirinaçs ha acusat els polítics de covards en el darrer escrit. Ho compartiu?

—Sí. En aquest país hi ha faltat valentia. Els polítics són mediocres i s'esveren per no res. No saben anar junts. Un país ha de ser tot un per aixecar-se i lluitar. Xirinaçs va intentar que tots els partits fessin front comú, però en aquells anys, com ho mostren, per exemple, les batalles internes del PSC, hi havia molta divisió i molt sectarisme.

—Com interpreteu la seva mort?

—Ho trobo molt maco. Jesús, després de predicar tres anys, va anar al temple de Jerusalem i en va fer fora els seus enemics. Sabia que després el matarien, però va anar a buscar la mort. Per un cristià la mort no és res, és un salt vital cap amunt. La mort de Xirinaçs ha estat un alliberament per a ell; un alliberament de les limitacions que tenim per culpa, com ell ha dit, de ser una nació esclava. Tal com va dir Nietzsche, només una vida amb perill o risc és digna de ser viscuda.

—La mort de Xirinaçs representa el desencís per la transició?

—Sí. La seva mort ha estat un cop de puny per a despertar la gent de la comoditat, del benestar i de la renúncia a lluitar. Per això demanarem que sigui enterrat al Fossar de les Moreres; perquè amb la seva mort ha dignificat l'honor i la grandesa de Catalunya.

Xevi Camprubí

Si ets subscriptor, i te'n vas de vacances a l'estiu, i vols rebre **EL TEMPS** totes les setmanes.

Telefona'ns al **902 131 025**

i comunica'ns l'adreça on vols rebre la revista aquest estiu.

